

Sabina Džebo

Prof.pedagogije

JU OŠ „Husein ef.Đozo“, Goražde

PEDAGOŠKA UVJERENJA

Pedagog kao stručni saradnik sarađuje sa svim sudionicima odgojno- obrazovnog rada u školi, a uz to je i nositelj razvojno-pedagoške djelatnosti škole. Rad u školi sa djecom, nastavnicima i roditeljima postavljaju pred mene velike izazove, koji me čine istrajnjom odnosno kompletnom ličnošću.

Pokretač koji me inspiriše da svaki dan s osmijehom i radošću otvaram vrata škole zove se ljubav. To je ljubav prema svom poslu - ljubav prema djeci . Ona je pokretač koji me u potpunosti ispunjava. Svako jutro kada stavim ruku na ulazna vrata škole u stomaku se nešto čudno dešava. To su leptirići koji mi se javljaju od ljubav i i koji bude u meni sreću. Svaki dan kao da je prvi dan kada sam od uzbuđenja nekako uspjela otvoriti vrata škole (ono kao sastanak sa dečkom). Kada se točak ljubavi i sreće zakotrljavaju u svakodnevnom radu škole i s djecom ništa/niko ga ne može zaustaviti. Nekada naiđem na uzbrdicu i padavinu al se nastavljam i dalje kotrljati .

Kada nešto radite iz ljubav i osjećajem zadovoljstva onda u radu u školi i s djecom ne može nikada izostati sreća i ne može vam nikada biti „naporno“ raditi.

Svaki dan naučim nešto novo i orginalno, a učim najviše od djece.

“Bez ljubavi neka niko ne ulazi u hram prosvjete, jer će biti nesretan, i to nesretniji, što više zna a manje ljubi”.
(Davorin Trstenjak

KRATAK OPIS PRAKSE

Nekontrolirano odbacivanje otpada u prirodu može dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi, biljaka životinja kao i izvorišta te izvorištima voda koja su osnova života.Posebnu pažnju trebamo posvetiti opasnom otpadu kojeg je potrebno odvojeno prikupljati jer ga onda možemo reciklirati, a samim tim ćemo doprinijeti tome da živimo u zdravijem i čistijem okolišu. Ukoliko želimo da nam djeca i mladi budu ekološki osvješćeni i odgovorni, neminovno je poduzeti dobro osmišljene aktivnosti i akcije u kojima će i djeca i odrasli zajedno pokazati brigu za prirodu i okoliš. Neki primjere akcija sa učenicima u pravcu podizanja ekološke svijesti predstavljene su u ovoj inovativnoj praksi.

OPIS PRAKSE

U svakodnevnom životu, često ili gotovo uopće ne razmišljamo o tome što se dešava sa otpadom kojeg odbacujemo. Ne zanima nas, gotovo bi se moglo reći da nas uopće nije briga gdje i kamo će završiti otpad kojeg smo stvorili svojim načinom života. Već osjećamo posljedice zbog svoje neodgovornosti i zanemarnosti prema planetu na kojem živimo. Nekontrolirano odbacivanje otpada u prirodu može dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi, biljaka i životinja, kao i izvorišta te izvorišta voda koja su osnova života. Posebnu pažnju trebamo posvetiti opasnom otpadu kojeg je potrebno odvojeno prikupljati jer ga onda možemo reciklirati, a samim tim ćemo doprinijeti tome da živimo u zdravijem i čistijem okolišu.

NASLOV

Budimo ekološki osvješteni i odgovorni

DETALJAN OPIS

1. POLAZIŠTA

Svi imamo pravo na život i razvoj u zdravoj sredini sažeto je u konvenciji o pravima čovjeka. Razmišljala sam da od nečega trebamo početi u školi na realizaciji prioriteta koji sam definisala a to je zaštite životne sredine. Svjesna da svaka inovacija traži spremnost svih sudionika u odgojno-obrazovnom radu da promjene kvalitetno uvedu u svoj svakodnevni rad neće biti lagan zadatak. Ali ništa ne možemo izgubiti ako nešto pokušamo. I ništa se preko noći ne može promijeniti.

Naravno, kroz pretraživanje o tome koje ideje se mogu pokrenuti u školi na zaštiti životne sredine na vrhu ljestvice izašla je reciklaža. Kako reciklaža u školi? Kako selektivno razvrstavanje otpada. Malo sam pretraživala po drugim školama i lokalnim zajednicama kako to oni rade, jer od nečega moramo krenuti.

Pošla sam od toga da našu školu pohađa oko 800 učenika, 72 uposlenika koji u toku jednog dana popiju sok ili vodu iz plastične ambalaže. Ako bismo svaki dan odlagali u označena mjesta plastičnu ambalažu postigli bismo pozitivan efekat, kako finansijski tako i odgojni. Stavila sam na papir broj učenika i uposlenika sa brojem radnih dana to je velika količina plastične ambalaže, a još dodamo rođbinu, komšije i prijatelje. Došla sam do informacije da u gradu postoji firma koja se bavi otkupom plastične ambalaže. Cijena plastične ambalaže 350 KM/t. Prvo sam napisala pilot projekt koji je trebalo realizovati, kako bismo vidjeli rezultate. Nakon jednog eko dana čiji je cilj bio prikupiti što veću količinu plastične ambalaže zaradili smo sumu (250 KM). Od zarađene sume otvorili smo račun u banci na koj ismo uplačivali nocac od otkupa plastične ambalaže. Novac smo planirali usmjerili za ekskurziju dva učenika devetog razreda koji su iz socijalno ugroženih porodica.

Tako je sve počelo.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj: podizanje nivoa znanja, sposobnosti i motivisanosti svih sudionika odgojno-obrazovnog rada za očuvanje i brigu za okolinu kroz usvajanje novih znanja i vještina, promjenu ponašanja, promovisanje načina razvrstavanja otpada. Promovisati upotrebu biološko nerazgradljivog materijala te posredno uticati na promjenu obrasca ponašanja.

Ishodi: željela sam svima nama(od uposlenika do učenika,roditelja...) zadati zadaću da shvate uzroke i posljedice ljudskog nemara, potaknuti ih da na njih ispravno reaguju i da svi zajedno prihvatimo odgovornost za posljedice ljudskog nemara. Ostvaren uspjeh kod učenika razvojem pozitivne slike o sebi (ja to mogu-želim-znam i hoću), pozitivan odnos prema drugima, pozitivan odnos prema prirodi i njegovoj uzajamnoj pomoći i saradnji.

2. DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Prvi korak: napisan pilot projekat „Budimo ekološki osvješteni i odgovorni“ kako bismo nakon realizacije znali da li ćemo moći nastaviti dalje, ustvari kako ćemo razumjeti to što želimo uraditi.

Održan sastanak sa nastavnicima i ostalim uposlenicima škole da svi sa svog aspekta motivišu učenike i prošire znanja i vještine o zaštiti životne sredine odnosno o reciklaži i selektivnom razvrstavanju otpada kako kroz redovne časove tako i kroz slobodne aktivnosti..

Odlučili smo jedan dan –eko dan da učenici donesu u školu plastičnu ambalažu i odlože na označena mjesta u dvorištu škole. Koje odjeljenje najviše skupi taj dan plastične ambalaže dobit će skromne poklone.

Plan eko dana: ujutru u 8,00h dolaze odjeljenja

Ia,Ib,IIa,IIb, IIIa,IIIb,IVa, IVb,Va,Vb,Vc,Vla,Vlb,VIIa,VIIb,VIIIa,VIIIb,IXaI IXb razreda,

Međusmjena u 10,30 h odjeljenja Ic,Id, IIc i IId i

Druga smjena u 13,30 sati

IIIc,IIId,IVc, IVd,Vd,Ve ,Vlc,Vld, VIIc,VIIId,VIIIc,VIIIId,Ixc I IXd razred.,

U dvorištu škole bit će označena odjeljenja gdje će stajati razredne starješine i nadgledati , a direktor, pomoćnik direktora, pedagogica i socijalna radnica na osnovu donešene količine plastične ambalaže proglastiti odjeljenje koje je prikupilo najviše i podjeliti skromne poklone i to za tri smjene po jedno odjeljenje pobjednik.

Dan prije eko dana imali smo medijsku promociju i pozvali naše sugrađane da nam se sutra pridruže.

Osvanuo je kišovit dan al kiša nije omela da realizujemo eko dan. U dvorištu spremna označena mjesta i učenici su počeli dolaziti. Svaki učenik je nosio plastičnu ambalažu, većinu učenika su roditelji dovezli sa autima jer su imali veliku količinu plastične ambalaže. Moglo se vidjeti začuđeni pogledi nekolicine sugrađana koji nisu znali šta se dešava. Školsko dvorište počelo je da se puni plastičnom ambalažom. Nismo očekivali da ćemo napraviti BUM kako u našoj školi tako i u lokalnoj zajednici. Dvorište škole na kraju dolazka druge smjene bilo je prepuno plastične ambalaže.

Na kraju dana došla je firma „Janjina“doo i odvezla prikupljenju plastičnu ambalažu. Nakon eko dana koji je prošao sva naša očekivanja odlučili smo se na sljedeći korak.

Drugi korak: prikupljanje papira jer papir i papirnat proizvodi čine ¼ školskog otpada.Pored plastične ambalaže učenici, uposlenici i ostali članovi lokalne zajednice pored plastične ambalaže mogu donositi i papir. Cijena papira kreće se od 70-100 KM/t.

U dvorištu škole improvizovali smo boksove za odlaganje plastične ambalaže i papira jer nismo imali kontenjere.

Treći korak: nabavka kontenjera za selektivno odlaganje otpada. Ovaj korak nam je bio najteži. Aplicirali smo na različite projekte za nabavku kontenjera za selektivno odlaganje otpada ali nismo imali sreće. Ali nismo odustajali, od svojih sredstava kupili smo kante za selektivno odlaganje otpada (plastika i papir). U hodnicima škole postavili smo kante za selektivno razvrstavanje otpada (plastika i papir). I rezultati eko projekta“Budimo ekološki osvješteni i odgovorni“ pokazali su da je cilj ostvaren.

Četvrti korak: da se upornost isplati još jednom se pokazalo opravdanim.Načelnik opštine Goražde u našu školu i još četiri škole na području našeg kantona Goražde u saradnji sa firmom "Eko život" iz Tuzle donirano je zeleni otok. Zeleni otoci imaju tri kontejnera za selektivno odlaganje otpada(staklo, papir i plastika).

Projekat i danas traje i nadamo se da će trajati još dugo, dugo,dugo.

3. EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Nakon uspješne akcije prikupljanja plastične ambalaže što je popraćeno promocijom lokalnih medija ,u lokalnoj zajednici postali smo prepoznatljivi.Svi sudinici odgojno-obrazovnog rada nastavili su skupljati i odlagati plastičnu ambalažu na označena mjesta u dvorištu škole a projekat su podržavali i naši sugrađani koji su skupljali i donosili plastičnu ambalažu i kasnije i papir. U hodnicima škole postavili smo kante za selektivno razvrstavanje otpada(plastiku i papir) i uveli ekološke redare u odjeljenjima.

Nakon izvjesnog vremena a na osnovu naše promocije o sakupljanju plastične ambalaže načelnik opštine Goražde u saradnji sa firmom "Eko život" iz Tuzle donirano je u pet na području našeg kantona zeleni otok.

I danas u našoj školi razvrstavamo plastiku i papir a sa firmom Janjina d.o.o sklopili ugovor koji otkupljuju plastiku i papir.

Na osnovu rezultata projekta učiteljice Jasminka Pleh i Samira Kanlić došle su na ideju da od papira/novina sa učenicima, nastavnicima i roditeljima prave ukrase.

Moja priča počinje od školske 2013/14 godine i traje i danas, to je najveći pokazatelj uspješnosti. Sve to zahvaljujući upornošću, opravdanosti i trajanju a sve to dolazi iz ljubavi.

Dokaz da još uvijek traje jeste posjeta u sklopu projekta "ZAdrugarstvo" učenika ekoloških sekcija u pratnji svojih nastavnica našoj školi gdje smo im pokazali šta se to radi u našoj školi na razvijanju ekološke svijesti.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Jedna ideja rađa drugu,tako da nikada ne znamo koliko ideja će se izrodit i kakve će one biti,a to i jeste kreativnost.

PRILOZI:

Goraždanskim školama isporučeni zeleni otoci za selektivno odlaganje otpada

U okviru Projekta ulaganja u infrastrukturne resurse na području općine Goražde, koji provodi firma "Eko život" d.o.o. u saradnji sa Općinom Goražde, a u kojem su učestvovali škole sa područja ove općine, danas je isporučeno pet zelenih otoka koji se sastoje od po tri kontejnera i dvije kante za selektivno odlaganje otpada.

Zeleni otoci isporučeni su OŠ „Husein ef. Đozo“, OŠ „Fahrudin Fahro Baščelija“, STŠ Hasib Hadžović, MSŠ „Enver Pozderović“ i SSŠ Džemal Bijedić. Uz predstavnike škola, isporuci su prisustvovali i ministar za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Damir Žuga te načelnik Općine Goražde Muhamed Ramović.

Prilog br.1

